

# • FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 6.

Lýsingarprísir fyrri pøstireglu: 30 øyr. á forsiðuni,  
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst  
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 8. februar 1936.

Kostar kr. 1.50 fjóðringsárið + Porto. Blaðið  
verður bílagt á posthósum, brævasvarstøðum  
og skrifstovum. Telf. 143.

10. árg.

*Vit siga øllum teim, ið  
valdu við javnaðarmonnum sein-  
asta lógtingsval, okkara bestu tøkk.*

*Latum okkum halda  
áfram, til sigurin er okkara.*

*Føroya javnaðarflokkur  
Stjórnin.*

## Verður tað at myrkna í hvørjum í 1936?

**Hava „liberalismunnar“ kreft-  
klour fingið um kværkrarnar  
eisini á Føroyum, so eingin  
bót er at bjarga fólkinum?**

Myrkt var útlitið, tá ið vit  
trinu yvir um nýargáttina. Men  
vónina bóru tey flestu við sær,  
vónina um, at tað fór at lýsa í,  
vónina um betri tíðir.

Nú er fyrsti mánaður av ár-  
inum farin aftur um hurðabak.  
Vit eru gingin eitt stórt stig inn  
í ársins loynu. Men við sýt  
og ótta megu vit, allir Føroy-  
ingar, ásanna, at hann hevur  
tjúknað í myrkrunum í hvørjum  
sum vit komu út í árið. Sólár-  
glotti hevur eingin víst seg í  
vinnulívnum. Myrktið og vón-  
leysið hevur onga tíð verið so  
nívandi sum nú. Heila vinnu-  
lívið rillar á beinum — og  
kraftaloysið er so stórt, kraftin  
er so lítil, at hinir størstu byrja  
at falla. Teir ið fyrri nokrum  
ártíggjum síðani vóru drivfjø-  
urin í at kalla øllum vinnulívi  
í Føroyum, hesir eikibularnir í  
skógnum orka ikki longer. Teir,  
ið stóðu sum eitt ævintýr hjá  
teim mongu, eru nú smokkaðir  
burtur úr lívsins vinnulívs-kapp-  
leika.

Tað er „liberalisman“, hitt  
privatkapitalistiska grundarlagið,  
tað grundarlagið, at samfelagsins  
vinnulívs lagna skal vera yvir-  
latin og givin til teir, hinar  
møguligu sterku, hitt privata  
initiatívið — tað er hella av-  
oldaða stýrslagið, sum hevur  
kipt og kyrt seg sjálvan, hvat  
lívið, skorið lívsnervana av.

Ja, svartir eru teir liberalist-  
isku skuggarnir í dag. Hin so  
kallaði privati kappingarlisturin

er sløktur. Eingin hevur hug  
og áráði at keypa skip, driva  
forretning, tí vágingin er ov  
stór, so stór, at hon kom at  
taka mannin av fótum, gera  
enda á honum — fiskast lítið,  
ber driftin ikki útreiðslurnar,  
og fiskast nógv hjá øllum, sleppst  
ikkvið av við fiskin — og tað er  
verri enn alt. Tí tá hevur ein  
ikkvið bert einki fingið fyrri vør-  
una, men tá hevur vørin verið  
ein beinleiðis útreiðsla — skip,  
útgærd o. s. fr. skulu betalast,  
ið er einki uttan ein beinleiðis  
útreiðsla, pengar út av lumm-  
anum uttan at fáa nakað inn  
ístaðin.

Nú er spurningurin mest um  
at fáa loyvi at selja fisk okkara  
— nøgðin, rúgvæn av veiðuni  
nyttar einki, tá ið veiðarin sum  
reiðarin ikki sleppa av við rá-  
produktini (fiskin).

Liberalisman kann einki gera  
her. Landið, Føroya lógtin,  
má nú í komandi setu (mars  
mánaði?) taka henda spurning  
upp.

**Okkara fiskasøla má bjarg-  
ast, um Føroyingar skulu  
kunna liva á hesum korgu  
oyggjum.**

Hetta skilja nú flestir menn  
— lívið hevur trúðað inn á ta  
socialistisku leiðina.

Lívið hevur boigt so mangan.

## „Dagblaðið“ og sjóverjan.

Týsdagsnummarið av „Dag-  
blaðnum“ er oftast „interessant“.  
Sjálvan valdagin varð blaðið á  
hvørjum máni í Havnini, og  
4. februar hevði tað ikki minni  
enn tvær greinir, sum skuldu  
prógva, at vit bóru í betuflaka  
fyrri verjuskipið undir Føroyum  
— „verjubleið falkamanna“ skírði  
tað okkum. Í eini samrøðu við  
ein skipara royndu teir at  
prógva, hvussu nógvir trolarar,  
ið javnan trolaðu innanfyri  
sjómarkið.

Greinin byrjar soleiðis:

„Av tí, at javnaðarmenn í  
Havn við „Føroya Social De-  
mokrat“ á odda hava sagt, at  
einans er mæn vit skrivaðu  
um trolararnar“ sum lógu innan  
fyrri sjómarkið vestur úr Koltví,  
og at vit komu eitt sindur skeiðt  
fyrri av hesum, settu vit okkum  
fyrri at granska, hvussu tað er  
við trolingini nú, og vit høvdu  
ikkvið drøymt um, at vit skuldi  
verða so hepnir við prógvum,  
sum vit vóru . . .“

So kemur samrøðan við skip-  
aran, ið sigur frá teim trolarum,  
hann gjøgnum tíðirnar hevur  
sæð trolað innanfyri mark.

Tað fellir okkum ikki inn at  
ívast í, at hesin skipari sigur  
satt; tað er einki at ívast í at  
trolarar gera lógbrot við Føroya  
strendir eins væl og alla aðra-  
staðni. Men hví gloymir blaðið  
trolararnar vestur úr Koltví?  
Tað var jú teir, ið „Dagblaðið“  
leyp so harðliga á hin 28.  
januar.

Er tað so, at hella var spunn-  
ið sum valgfisk?

„Dagblaðið“, sum er tiltikið  
fyrri síni ógligu álop, má gera  
sær klárt, at tað er teirra skylda  
— teirra plikt — at siga verju-  
skipinum frá tí tað veit um  
ólögliga troling. Hetta er ið  
hvussu er ein skylda øll hini  
bladini hava, og „Dagblaðið“  
hevur neyvan aðra serstöðu, enn  
tað sjálvt tekur sær. Tað hevur,  
sagt við øðrum orðum, deilt  
onnur fyrri ikki at gera sína  
skyldu, meðan tað sjálvt hevur  
fólt seg høgt lyft upp yvir alt,  
sum eitur plikt!

Nei, latið okkum allar Fø-  
royingar royna at kanna víður-  
skiftini viðvíkjandi sjóverjuni  
og síðani fáa høtt uppá hana.

Í vetur, tað eiga allir Føroy-  
ingar at vita, hevur illa fingist  
at kóka innanfyri tað sonendva  
sjómarkið; so tað er ikki trú-  
ligt at 20 trolarar skulu liggja

samantrunkaðir innan fyrri „og  
øse ind af Havets Rigmomme“.

Flest allir fiskimenn vilja  
vera við, at fiskurin sleppur  
ikkvið inn á firðirnar sum fyrr,  
hann verður tikin av trolarun-  
um langt til havs. — Ein verja  
av 3-míla-markinum — hon  
verði so góð, hon vil — bótir  
ikkvið stórt uppá hella og forur  
neyvan við sær, at útróður við  
smábátum verður álitandi inn-  
laga fyrri Føroyingin aftur —  
um ikki meir verður gjørt fyrri  
at fiskurin kann koma inn.

Tá hella einaferð fyrr ella  
seinni gongur upp fyrri „Dag-  
blaðnum“, vóna vit, at tað  
verður í parti við javnaðar-  
monnum at krevja sjómarkið  
viðkæð.

Várróðurin á Norðhavinum  
er enn ein lonandi fiskiskapur,  
somuleiðis hava Sudroyingar  
ofta góðan várróður og Vága-  
havið gevur stundum enn nakað  
av fiski; men teir flestu fiski-  
grunnar liggja uttanfyri sjó-  
markið, so trolararnir liggja  
trúliga og reínska botnin har.

Tað hevur vist seg, at tá  
verjuskip hevur ligið úti á  
fiskigrunnnum millum motor-  
bátar og trolarar, hava trolarar-  
nir verið varnir, so Føroyingar  
ikkvið hava mist stórvægis av línu.  
Tá verjuskipið ikki hevur víst  
seg á fiskigrunnnum, hevur  
tapið ofta verið stórt.

Vit halda tað — sum nú er  
vordið við fiski á firðum okkara  
— vera av stórra týðningi, at  
verjuskipið siglur millum teir  
grunnar, har fiskurin svimur,  
enn at tað verjur okkara  
oyðdu firðir, ella sum „Dag-  
blaðið“ tekur til, „siglur frá  
havn til havn“.

Føroyingar hava viðvíkjandi  
fiskiskapi frá landi tvey mál at  
arbeiða fyrri. Hitt fyrsta er at  
fáa sjómarkið flutt, so vit kunnu  
hava rúmari ræsur fyrri okkum  
sjálvan við strendir okkara, og  
so fáa ta viðkæða sjómarkið  
væl vart. Hitt málið er at fáa  
fiskigrunnarnar uttanfyri mark  
vartar so væl, at fiskimenn  
okkara ótálmaðir kunnu arbeiða  
har.

## Føroya Fólkaháskúli.

Summarskúli er fyrri gentur  
frá 1. mei til Ólavsoke. Bonar-  
bræv um peningastyrk má vera  
sent til amtíð innan 1. mars.  
Tær, ið ætla sær á Føroya Fólka-  
háskúla, mugu skila tað til í  
hønarbrævinum. Annars fáa tær  
allar frágreiðingar við at snúgvá  
sær til skúlans.

R. Rasmussen. Simun av Skarði.

## Íþróttablaðið.

So eitur nýtt blað í Íslandi.  
Íþróttablað hava verið í Ís-  
landi fyrr, men „eru tey farin  
fyrri bakka“. Nú hevur Konráð  
Gislason, keypmáður í Reykja-  
vík tikið sær um reiggj og  
byrjað eitt av nýggjum, og eitur  
hetta blaðið „Íþróttablaðið“.

Konráð Gislason er sjálvur  
ítróttamaður, og sum ein rættur  
ítróttamaður er hann bjartskyg-  
dur og hevur áráði.

Í formælum til fyrsta nr.  
av blaðnum skrivur hann, at  
allar mentatjóðir eiga at hava  
eitt málagn fyrri ítróttamenn-  
sinar, og at ein tjóð, sum hevur  
havið so frægar ítróttamenn sum  
Skarpheðin, Grettir og Gunnar  
á Ljóðrenda, ikki við góðum  
vilja kann standa aftanfyri hinar  
mentatjóðirnar í ítróttamálum.

Í Føroyum hava vit einki  
ítróttablað, men einaferð fara  
vit Føroyingar at menast sum  
ítróttatjóð, so at vit ikki í øllum  
forum verja eftirbátar; eisini  
vit kunnu nevna frægar ítrótt-  
armenn úr søgu okkara.

Eg vil mæla til, at øll ítrótta-  
felag í Føroyum tekna seg sum  
haldara av hesum íslenska  
ítróttablaði; eisini vil eg mæla  
øllum ítróttahugskaða fólki í  
landinum til at halda blaðið,  
sum ívaleyst kann koma at  
stimbra okkara ítróttalív.

Blaðið kemur út 6 ferðir um  
árið í einum tvefaldum hefti og  
kostar bert 5 kr. um árið.

Skriva til: Íþróttablaðið, post-  
hólf 546, Reykjavík.

P. E. P.

## „En Fisker paa Suderø“.

Í „Dimmalætting“ Nr. 4—5  
d. A. er der en Fisker fra Su-  
derø, som i Sandhedens Navn  
giver politiske Betragtninger;  
holdt i agitorisk Form.

I første Omgang er der Selv-  
styrepardiet, der staar for Tur.

I anden Omgang gælder det  
Socialisterne; og man faar det  
Indtryk, at det er Partiets hjem-  
lige Formand P. M. Dam, der  
personlig skal „knock out“.

Hvis Fiskeren med Ordet „vix“  
mener alle sine Stavsbrødre,  
saa maa dette siges at være  
ved Siden af Sandheden. —

Jeg ved ikke hvilke „andre  
Landes“ Fiskeren sigter til, naar  
han trækker sine Udviklings-  
paralleller; men det ligger vel  
nærmest — for en Sambands-  
mand da især — at tage Dan-  
mark som Forbillede for en